10-2

81 848.

Acte primer

Vés del que dic

Comedia en 3 actes y en prosa

arreglada al Teatre Catalá

per

Anton Galceran

-1881-

Lo pés de la creu.

Comedia en 3 actes y en prosa arreglada al

Teatre Catalá

per

Anton Galceran

1881.

Personal

=

Amparo	Srā Mena
Maria.	" Clemente (A)
Eduardo	Soi Santolaria
Just	" Galceran
Carlos	" Llibre.
Dos criats	

=

Acte primer

Sala decent. Porta al foro y tres laterals Mobles decents - Una bastonera ab paraigues y bastons

Escena 1ª

Amparo y Eduardo

Am. 'T dich que si.

Ed. 'T dich que no.

Am Jo no dech soportarho.

Ed. Jo tampoch.

Am. Es una infamia, si, una infamia.

Ed Una picardia, y no ho aguanto,
no.

Amp. Malhaja l'hora que vaig ca-
sarme

Ed. Malhaja, amen.

Am- Pillo!

Ed. Mira, aixo'...

Anant cap a ella

Am Que vols pegarme? Pega, home,
pega.

Ed. Brum!... 'M pego un tiro? L'

Hi tiro a n'ella? Que deeh fe'?

Am. Ay! jo estich malalta... Ulx metje.

Ed. Si, un metje, a veure si t'envia
al altre barri quant antes

Am Donchs no'm poso malalta. En-
cara haig de moure molta bron-
quina a n'aquest mon.

Ed. Es vritat.

Am. Tu'm fallas.

Ed Tu'm sobras.

Am. Raho tenia la mama!

Ed. La teva mama no ha trigut
may raho.

Am. Sempre'm deya. Aquest'home
't fara molt desgraciada.

Ed Allavors, perque va deixa que

°t casessis ab mi?.

Am Perque' va pensá. Las donas per-
que hi som?

Ed Ab aixó reconech a' la mare. Ella
no hi era mes que per fastigai-
já al próxim

Am. Perque °l matrimoni es la única
carrera que pot fe' la dona.

Ed. Y per l° home es una carrera
de pega.

Am Prou d° insults. Aixó no pot
queda' aixi.

Ed. Ja ho crech

Am Es precis pendre una determi-
nació'.

Ed. Jo já tinch la meva.

Am- Toca'l timbre.

Jo tambe. Adiós!

Entra a la primera porta

esquerra.

=

Escena 2ª.

=

Eduardo y luego Maria

=

Ed. Cada quart d'hora, una tre-
montana. Posarse aixi... per...
jo no sé perque's posa aixi.
Pero ella es la que ha comen-
sat, de segui, ella es la que

comensa sempre

Sust Maria pel foro

esquerra

Pugi al segon pis y diga de
part meva á don Just....

Mar. Al advocat?

Ed. Just. Digali que tinch de veu-
rel al moment: que fassi'l fa-
vor de baixá

Mar. ap.

La que hi ha hagut!

all.

Vaig desseguida.

ap.

Y la que hi haura!

Ed. Ah, digali que baixi ab el có-

dich.

Mar. Senyoret, per Deu, que vol fé
ab aixo'?

Ed. No n'has de fe re'. A n'aqui
ja hi es de mes.

Mar Vaig, senyoret, vaig.

ap.

Deu meu, el co'dich!

Al mateix temps que va
a' sortir pel fondo, surt
Amparo ab una car-

ta.

=

Escena 3ª

=

Dit y Amparo

=

Amp. Desde la porta.

Marià.

Mar. Senyoreta.

Amp. Duguí aquesta carta dessegüida.

Mar Està bé.

Prent la carta y se'n va

Amparo y Eduardo's

miran un moment. Ell

hi corre y ella de cop li

tanca la porta.

Escena 4ª

=

Eduardo

=

Dos anys aixi! Una dona que quant soltera semblaba una mosca morta, ave crida mes que una tiple ab un concertant y 'm dona un escandol cada dia. No menjo, no dormo; els propietaris me despedeixan; els veins me delatan y fins l'alcalde del barri m'ha posat á la fulla de padro: "escandalós". Jo l'home mes bó y delicat de tots quants menjan pá, es á dir, de tots quants no 'n menjan, perque jo no 'n menjo. Y, l'estimo apesar de tot l'

estimo com un tonto, com un estú-
pit... com qui soch que l'estimo.
Pero no'm deixaré trepitjar per una
passió indigne. 'Ns separarem
per sempre, 'ns divorciarem, per-
que no hi haqi motiu de recon-
ciliació!, Reconciliació! Primé la
mort!

=

Escena 5ª.

=

Eduardo - Just.

=

Just. Senyó don Eduardo.

Ed. Ah! Passi, passi; vaig a deuver-
li mes que la vida.

Just. En que puch serle útil? Com
a home o com advocat?

Ed. Com a advocat.

Just. Bravo! Y encara que no sigui
alabarme, no ha pogut recorre
a millor part. Desde que vaig
graduarme a claustro ple y
némine discrepante hasta l'ho-
ra present he defensat nou-
cents criminals, dels que no
han anat al pal, ni vuyteens.

Ed. No 'm semblan pochs.

Just. Si 'ls compara ab los que jo no
he defensat, veurá que son me-

nos 'ls meus, que 'ls de tots 'ls de-
nés.

Ed. Es clá. Pero anem al assumpto.

Jut. Que passa?

Ed. Una cosa horrible.

Jut. Algun robo, algun asesinat?
Me 'n alegro, home, me 'n ale-
gro; casualment es a lo que mes
'm dedico.

Ed. Robo!.. Asesinat!.. Ofalá!.. Es molt
mes pitjó.

Jut. Ah! un crimen nou! Lo que se
adelanta, home, lo que se ade-
lanta! Nada, desde huego ho
prench pe 'l meu compte. No vuy
qu' aquesta gloria me la prengui

miriqui.

Ed. Escolti. Un home viria tranquil
a' casa de'ls seus pares, rodeijat
.de carinyos, de cuidados, sense
ocuparse de paga al amo de la
casa ni a miriqui.

Jud. Oh, feya molt be; aixó de no pa-
ga' á miriqui jà s'ha fet de mo-
da.

Ed. A n' aquest' home, se li va pre-
senta' un dia una dona.

Jud. Malo!

Ed. Maca.

Jud. Malo!

Ed. Jove.

Jud. Malissim!

Ed. Y rica.

Jul. Això ja es millo.

Ed. Pues bé, a mi se'm va presenta una dona d'aqueixas condicions.

Jul. Malo! Malo! Y diga: ahont es aqueixa dona?

Ed. Esperi; aqueixa dona 's mostraba propicia a rebre 'ls meus obsequis. Que habia de fé?

Jul. Ré. No ferli cas, y enviarmela á mi.

Ed. Que haurìa fet vosté a n'al meu punt?

Jul. De quin punt es vosté?

Ed. Home, al meu puesto.

Jul. Al seu puesto? Si jo hagués estat

al puesto de vosté, hauria trasla-
dat lo meu puesto mes aprop
d'ella.

Ed. Y despres s'hauria casat?

Just. Despres ... no m'hauria casat.
Jo no m'hauria casat may.

Ed. Ah! vosté no es partidari del
matrimoni?

Just. No senyo.

Ed. Pues si tots pensesin com vosté,
aviat s'acabaria el mon.

Just. No senyo.

Ed. Jo 'm vaig casá.

Just. Aquet es un dels pochs delictes
que porta la pena en si ma-
teixa.

Ed. Quina pena te' un marit?

Just. Se marit. Li sembla poch?

Ed. Y digui, per aquesta pena, no hi ha indult posible?

Just. Si, el divorci.

Ed. Precisament es lo que vuy, el divorci pero tan sens compostura com el matrimoni.

Just. Be', pero per aixo' s necesitan probas.

Ed. Digui.

Just. Vosté sospita que la seva esposa li sigui infiel?

Ed. No senyó.

Just. Home, quina llástima!

Ed. Com llástima?

Just. Es clar; perquè si li fós infiel,
ja hi hauria motiu...

Ed. Un dimoni!

Just. Esperi. Busquem un altre me-
di. Li pega la seva senyora?

Ed. A mi? No m'faltava mes que
això.

Just. No li ha pegat may?

Ed. No senyo.

Just. Llástima! Ab una senyora que-
daba tot arreglat. Ha tingut
fills vosté?

Ed. No, encara...

Just. La seva senyora tampoch n'
haurá tingut?

Ed. Es clar que no.

Just. Llàstima! Pero... en fin.- Es na-
tural. Pues senyor, no podrem
fer negoci, per que aquet cas
no reuneix cap de las condicions
que la lley marca, ni infidelitat,
ni crueldat... Ah! falta dernot-
xament de dot. Ha derrotxat
vosté'l dot de la seva senyora?

Ed. No 'n va' porta'. El seu pare no
va' darli ni un centim.

Just. Allavors si que no ha pogut
malgastarlo..

-Bernat.

Hah! diferencià de religió. Pero
vosté' sera' un cristià vell.

Ed. No, soch jove encara.

Just. Bueno, pero será cristiá jove?

Ed. Si:

Just. Si jo defenses a la seva senyora,
la cosa estaba arreglada.

Ed. Com?

Just. Posanthi a aveste un fals testimoni, cualsevol cosa. Pero ja ho arreglarem. Voldria pendre algunas notas...

Ed. Entrarem al meu despaitj.

Just. Si, tot s'arreglara. Es a dir, tot se desarreglara.

Entran al cuarto prumier
de la dreta

≈

Escena 6ª.

=

Maria y Carlos

Car. *durtint pel fons dreta.*

La teva mestressa m'ha demana
segurament per un asumpto dè
molta importancia. Jo soch el
seu intim amich, l'amich de la
casa, y m'ha confiat tots los seus secrets,
ja ho crech, perque per lo callat
soch un sepulcre: per això hi alcan-
sat la confiansa de totas las senyo-
ras, com advocat y com amich;
com advocat sobre tot: soch l'advo-

cat del género-femení. Precisament,
la senyora de'n Camps va encarre-
garme uns asumptos que porta d'
amagat del seu marit. La Borrás
va enviarme a buscá per pregun-
tarme qui'n seria lo millo medi
de dotá a la seva filla ab la can-
titat mes petita posible. La d'en
Tabra per fastigueixar a la d'en
Puig: en fi totas, perque com es-
tant convensudas de que jo no
haig de contarho a ningú... Lo
dit, vaija soch un sepulcre.

Mar. Pero vosté es un sepulcre que
parla mes qu'un arrenca cai-
xals.

Car. "Filla, ab aixo no faig mes que
cumpli ab la meva obligació. "Ls
meus clients 'm pagan per que
parli, per que posi com un drap
brut al meu contrincant, pero
aixó si, ab las paraulas o formas
millo posibles. En lo nostre deber
som molt finis; per exemple, di-
hem: lo meu estimat amich é
ilustrat contrincant, es un cap
de carbassa, dit siga sens ánimo
de agraviarlo.

Mar. Y l'altre no fa' que 'l tinté fassi
un viatje aereo?

Car. No, l'altre parla de... Pero
digasme, digasme hermosa

ponselleta, perque ara estich re-
parant qu'ets una noya molt
bonica.

Mar. Vaya! y avants de que vosté ho
reparés també.

Car. Si alguna vegada 't soch útil,
ja sabs que jo soch l'advocat
del sexo bello

Abrassantla.

Mar. Vol está?

Car. No, filla, no, suum cuique es
l'lema meu, tu mereixas una
abrassada, y es molt just que
te la donguí. Pero digas, per
que m'ha cridat la teva senyo-
ra? Yo com amich seu, se' que

tenen cada dia una disputa qui
altre.

Mar. Mes d'una y mes de Deu.

Car. Ella ve' y 'm donara' mes por-
menors. Evacua aquesta sa-
la.

Mar. Que dis?

Car Que t'en vagis

Mar. Com que parla en llati

de 'n va'

=

Escena 7a.

=

Amparo y Carlos

=

Am Ay, Carlos, gracias a Deu qu°
ha vingut.

Car. He vingut ab lo desitj de servir-
la ab lo que l°hi siga útil.

Am Jo sé que vosté es una persona
discreta y reservada.

Car Sí, senyora. Soch un sepulcre.
Pero estich impacient per saber
lo que passa.

Am. Passa que l meu marit y jo
som incompatibles.

Car. Oh! això passa en casi tots los
matrimonis. L°altre dia s va
sentenciar a favor meu un
expedient de divorci de la
Amigó.

Am Y es va' decretà?

Car. Sí, senyora. Estant jo ficat pe'l mitj!

Am. Y qu'ha fet per conseguirho?

Car. Jo, no mes que fé valé's drets de l'espos ofesa.

Am Era una espos ofesa?

Car Sí, senyora.

Am. Quina ofensa li va' fe'l seu marit? Jo necessito aquesta ofenda.

Car L'ofensa va esse una pallisa tremenda.

Am. ab viveza.

Llavors no la necessito.

Car. Oh, si es el medi millo. Vosté

desitja 'l divorci?

Am. D'ell depen deix la meva felici-
tat.

Car. Donchs no ha de fé mes que 'l
seu marit li rompi 'l cap, y ja
es felis.

Am. Gracias, es ma felicitat que no
enveijo a'la de 'l Amigo.

Car. Bueno. Buscarem un altre
medi. Li es fiel el seu espós?

Am. No molt.

Car. Vosté té alguna proba de la
seva infidelitat?

Am. Tinch una carta que vaig in-
tercepta.

Car. I pot veurer?

Am. Si, aquí la tinch.

Elegint

"Mi apasionado Duardo" Tots
bé, Duardo. Això vol dir que la
abaix firmada, no té una esmera-
da educació."

Llegint

Yo crei que las avrecadas que me
regalaste eran de oro, y me ha di-
cho el avgentero que son de plaqué.
Estoy muy incomodada cuantigo por-
que eres un bribon, una canalla,
y un sin vergüenza. Te adora tu
Maria

Parlant.

Car. Es una carta molt espressiva.

guardantla.

'M quedo ab ella. Pero això sol
no 'ns pot servir de res.

Am. Pues ben clá está, que té una que-
rida y que li regala arrecadas
de plaqué.

Car. Sí, pero perque 'l divorci siga
posible, la lley exigeix que 'l ma-
rit tinga la querida dintre del
domicili conjugal.

Am 'Vaya! no es poch exigenta la
lley!

Car. Creguim, lo millò seria, que 's
deixés maltractá pe 'l seu ma-
rit.

Am. Bé, pero consideri qu 'això es
una cosa molt dura.

Car. Quant mes dura millo. Tant sols
li trenqui a vosté el cap, sortim per-
fectament del pas.

Am. Vosté sortiria del pas perfectament,
pero lo qu'es jo... Digui, y no n'
hi ha prou ab que jo declari qu'ell
m'ha maltractat?

Car. No basta. La llei necessita testi-
monis.

Am. De manera que seria precis
que'm pegués al mitj del carrer.

Car. No dich tant, pero seria molt con-
venient.

Am. Lo que es per mi no tindria res
de convenient. Bé: que fem?

Car. No sé.

Am. Pero home, inventi algo. Ay!
que venen, me'n vaig.. no di-
gui re.

Veyent a Don Just que
ve per la porta segona
dreta.

Car. Vol calla'! Ja sab que jo soch
un sepulcre per lo callat.

Am. Digui que ve de visita.

Se'n va per la primera
porta esquerra

Escena 8ª

=

=

Just. Que figura parlá a dirs

Vinch dessequida. Jo parlare á
la criada

Veyent á Carlos

Oh! tu per aqui estimat deixe-
ble?

Car. Vosté per aqui estimat professó?

Just. A que vens?

Car. A fé una visita á n° aquesta fa-
milia. Y vosté?

Just A lo mateix.

Car. Que porta are entre mans?

Just. Oh! ahi vaig teni una defensa
que va fé molt tró. Un plet

que he defensat ab ma habili-
tat...-

Car. L'haurá guanyat?

Just. No: l'vaig perdre. Pero va sé
per una inconveniensia del
meu defensat. Figurat que's
trachaba de dar pare á un noy
de molts pochs anys, fruit de
la seducció d'una dona hon-
rada. Jo portaba la part pit-
jo del assumpto per que l'altre
advocat, el defensó de l'que jo
acusaba com á seductó de la no-
ya, habia dat un argument,
que't recomano y que penso
aprofitá á la primera ocasió.

Can. Que va' di.?

Jud. Allí hi habia 'l seu client, home
molt fastigós, y de cara que de-
mostraba tenir molts pochs alcances,
circumstancias que afavorian al
lletrat, que deya ab gran calor:
" S'acusa al meu defensat de se-
ducto'. Eres únichs medis hi ha'
de seducció', l'hermosura, 'l talent,
y la riquesa. Que 'l meu client no
es hermós, ho diu la seva cara.-
El client:- Brabo! - Riallas. - El pre-
sident toca la campaneta.- L'advo-
cat:- Que el talent tampoch pot
habe' seduhit a' aquesta senyora,
ho proba que 'l meu defensat es

un animal. - El defensat:- Bravi-
sim:- Riallas y murmulls:- L'
agutsil:- Silenci - L'advocat. -
La riquesa tampoch pot habé
sigut, toba vegada que jo enca-
ra no he cobrat los meus honora-
ris:- El client:- Ben dit:- Rialla
general: cops de campaneta, fins
a trencarla: bulla: esbalot:... Un
magistrat se desperta.

Car. Cas notable! La situació per vosté
era compromesa.

Just. Oh! A mi no m'arredraba: y
hauria guanyat el plet a no ha-
berlo perdut....

Car. Es clá.

Just. A no haberlo perdut, com ja l'he
dit avans per una inconveniencia
del meu apadrinat. Despres d'ha-
ber agotat, tots los recursos de la
lògica, vaig passa als d'els senti-
ment.- Aqui ja, excelentissim se-
nyo,- deya jo entusiasmat, senyalant
a la débil criatura,- aqui hi ha
aquest infant que per la perversi-
tat d'un pare desnaturalisat ha
de veurers sense un rosegó de pa
per porta' a n'els ulls, sense una
generosa ma' qu'aixugui la sera
boca.... - Conmoció general; la ma-
re's desmaya; una senyora que
encara faria trona' y plourer's

passa 'l mocadó pe 'ls ulls. La
situació era mera. Un pas mes
y guanyaba 'l plet, per lo cual
'm vaig col-locá 'l noy a lo fal-
da, y 's va posá a plora com un
desesperat. Oh! quin moment!--
Me enterneix tant sols el recordar-
ho... Tothom plorava. Ja veus,
pobre criatura!...--

Car. Es vritat.

Just. Pero a tot aixó se li ocurreix al
president preguntá al noy: ¿Per-
que peloras, fill meu?- Y el dimo-
ni del xicot movent un gran
escándol, va contestá:- Perque
aquet senyó 'm pesiga!

Car. Rient

Ja, ja. ja!

Just. Bothom vai fé lo que tu, y jo
vaig perdre 'l plet.

Car. Era de esperá.

Just. Y tu que fas are?

Car Are lo mes important que tinch
es una demanda de divorci que
penso presentá.

Just. En nom de la dona ó del marit?

Car. De la dona.

Just. Y qui es ella?

Car. No puch dirho; hé promés guar-
dá secret.

Just. No, si jo no sull que 'm digués
el nom de la dona, digasme

solsament lo del marit.

Car. ap.

Yuventare un nom per sorti del pais.

alt.

Es la d'en Serra.

Just. volent recordar

Serra... Serra... Jo he sentit l'apellido aquet en alguna part.

Car. Pot molt ben se'.

Just. ap.

Pero, en fin, ano es aquesta. Me tranquilise.

alt.

Y com te va?

Car. Molt be, pero m'faltan probas.

Just. Y que hi fa? quant no hi son,
s'inventan. Pero dispensam que
tinch de parlá ab....

Torna á trobar.

Noya, noya.

a Carlo

Tu'm dispensarás que...

Car. Si, tot lo que vosté vulgui.

=

Escena 9a.

=

Dits y Maria

=

.ap.

Si pugués treure per aquí....

llegint la carta

"Te adora, tu Maria."

Queda llegint per si mateix

la carta

Just. a Maria, que ha sortit

pe.l foro esquerra.

Escolta noya.

Ma. Digui.

Just. Com te dius a.

Mar Maria.

Car. al sentí el nom fa un pas endarrera.

Eh? Maria?

Just. Que'?

Car. Re'.

continua llegint

"Mi querido Duardo....

Just. "

que continua parlant ab

Maria.

"Vas a parlarme de ls teus amos.-

Com estan?

Mar. El senyoret Duardo

Movimant de Carlo

té un génit

molt prompte.

Car. Anant cap a Maria ab.

molta amistat

Duardo? Has dit Duardo?

Mia. Si, senyó. Que hi ha'?

Car. Ré, es que...

Just En sempre partidari del bon di.

Re!: li chora que digui Duardo.

Mar. Per que'?

Just. Per que no's dii Duardo, si no...

Car. Chist! Deixila ab la ignorancia.

Just. Per que'?

Car. Per que la ignorancia es la felicitat. Deixi qu' aquesta moya signi felis. Digas sempre Duardo.

Mar. Ho diré com jo vulga.

Just. Que significa?—

Car. -ap-

Falta una proba.

alt.

Digas, tens algunas arrecadas?

Ma. Di, senyo.

Car. De que, d'or?

Ma. Tant de bo! Son de plaque.

Car. molt content.

De plaque?

ab molt interes

Qui te las ha regaladas?

Ma. Y vosté que n'ha de fe'?

Car. Que n'haig de fe'?

Amant a Don Just.

Ah, es ella! es ella! Ja la tinch,
ja la tinch!

Just. dense compendra una paraula

la

Pero que's lo que tens?

Car. La querida.

Just. Quina querida?

Car. La querida dins el domicili con-
jugal.

Just. Que vols dir?

Car La proba, tinch la proba.

Just. Bueno, home, deixat de probas
y permetem que parli ab aques-
ta noya.

Carlos se posa a pendre notas
en una cartera.

Vamos a veure, tu no sabs re
de la teva mestressa?

Ma. Que l'hi ha passat alguna cosa?

Just. No: pregunto si sabs re dels
amors de la teva mestressa ab...

-ap-

Si sab re ho abuca.

.alt.

Ab...

Mar. Ab ° aqui ?

Jun. Ab... aquet.

Mar. Per Carlos

Ab aquet. Ab aquet senyó?

Jun. Ab molt interes

Aquet senyó? Que sabs d' aquet senyó?

Mar. No mes sino que fa poch li he portat una carta de part de la senyora.

Jun. Una carta de part de la senyora?

ma Si.

Jun. Y res mes?

Ma Res mes.

Jul. Ja'n tinch prou; pots anarten.

Anant a' Cárlos molt ra-

bifet.

Jo també la tinch, y testimonis

=

Escena 10ª.

=

Just y Cárlos

=

Jul. Ah' pillet! Con que aquestas te-
nim?

Car Si senyó, ja las tenim

Just. ap.

Quinas seran las que tenim?

alt.

Es a dir que tens relacions ab la
senyora d'aquesta casa?

ap.

Donau'ho per fet es el millo mo-
do de qüe confesi

Car. Jo! jo relacions ab...

Just. O per lo menos no'm negarás
qu'está enamorada de ti.

Car. De mi?

Just Ho se tot.

Car Pero, com?

Just. Primé perque acaba de dirm'
ho la criada.

Car. Dimoni!

Just. Y despres, perque ... vaig a tenir confiansa ... vol divorciarse. ¿Perque vol divorciarse, sino perque t'estima?

Car. Es cert!

ap.

Es posible!

Just. ap.

Magnifich. Ara sols falta que ella l'hi pegui.

Car Digui; y jo en aquet cas que dech fe?

Just Home, jo ab aixó no puch aconsellarte.

Car. No?

Just. No, pero...

Car. Vosté a n° al meu puesto que faria?

Just Jo?

Fregantse la mans d° sin

nuou molt significatiu

Jé, jé, jé!

Car Pues aixó mateix vaig a fe.

Just. Que?

Car. Lo que vosté.

Juntantse

Jé, jé, jé!

Just. Ah, pillo!

Car. Pero no, no estan segu!

Just No t° ha escrit una carta ella?

Car Si.

Just. Ab ella deixaria trasluhi...

Car. No m'hi he fiesat.

Just. Mirali, fiesati

Car. Si, vaig a buscarla, me la he
deixada a casa.

S'en va tararejdjit

una cansó.

=

Escena 11ª

=

Just.

=

Ajajá! Això tal vegada don-
gui bon resultat. Are sols fal-

tavia qu' ella pegués al seu
marit devant de testimonis...
Pero, quins testimonis?...

Recordant

Ah! ja sé; 'ls criats

Cridant

Maria, Maria. 'Ls criats y
jo

=

Escena 12.

=

Juts y Maria

=

Mar. Que se l'hi ofereix?

Just. Crida a tots los criats d'aques-
ta casa

Mar Per que?

Just. Obeeix y calla.

Mar. Bueno.

Cridant

Ursula, Bernat. Venin.

Just. Me sembla qu'això es lo
millo'

Just un criat y una
criada.

Hola! ja n'hi ha' perou. Os
amagareu ahont jo os digui
y aixis que sentin en aques-
ta sala sorolls de bofetadas

ó altres cops, sortiu desseguida
y diehu: "jo ho he vist."

Mar. Y que haurem vist?

Just. Lo que sigui. Que n'has de
fé tu?

Mar. Bueno.

Just. Tu, ficat aqui

a la criada fentla en
trar en la 2ª port
esquerra

Tu, aqui detras de la porta.

al criat a la porta del
fondo esquerra.

Que no't vejin.

a Maria primera
porta dreta

Y tu aqui.

Ma. Pero si aqui es l'arcoba del senyoret?

Just. Aixo' que hi fa'? Ficati' y calla.

Entra Dris

Aixo' es lo millo' per are, y si dongues bons resultats... Just, convenim en que tens molt ingeni. Si, senyo', si: aqui dins hi ha' molt de such.

Pegantse cops al front.

Maria y lo criats sur-

ten.

Mar. Jo ho he vist.

Just. Que? Que has vist?

Ma. Si he sentit soroll de fofetadas

Jul. He sigut jo que feya aixi.

Pegantse al front.

Mar. Ah!

Jul. Adintre, adintre dessegnida.

de'n nau.

=

Escena 13

=

Jul - Eduardo

=

Jul. Dirigintse a' Eduardo que surt de la P: porta dreta.

Escolti: las investigacions que

he fet á la criada, no han do-
nat tot lo resultat que jo 'm
proposaba; pero si vosté podia
conseguí que la seva esposa l'hi
pegués, tot estaba arreglat. Ah!
aquí ve. 'Ls deixo

Ed. Pero...

Inst. Nada, nada. Tinch molt talent.
Tot anantsen-

=

Escena 14

=

Eduardo. Amparo

=

Am. ap.

Es a' dir que solsament 'm pe-
gui, tot s'arregla'

Et. ap.

Quina situació tant trista per
un marit, deixarse pega' per la
dona' Pero no hi ha' remey,
haig de fe' 'ls posibles perque
'm bofeteiji.

Am- ap.

El cas es que com may m'han
pegat, la primera vegada 'm
fara' molt mal.

Ed. ap.

Y com dimoni ho faig perque
'm pegui?

am. Si jo pugués dirli; pegüim,
pero no m pegui fort.

Morantte. eh dos fiesament.

Edi. Que m miras? Que tinch rucos
a la cara?

amp. ap.
Això va be. Ja s'enfada.

alt
No tens rucos a la cara, si no
una cara de rucos.

ap.
No pega.

- Presentantli la cara -

Edi. ap.
Hola, s'enfada! Principi volen
las cosas.

Amp. ap.

Y no 'm pegà!

Ed. 'M sembla que m' insultas!

Amp. 'M sembla que sí. Mira lo que fás, perque si m' enfado, soch capas de....

Ed De que?

Am. De pegarte.

Ed. Si; ets capas de pegarme? A veure com ho fas, a veure.

ap.

Si fós capas

Amp. ap.

Lo millo' es donarli cani.

Va' a' la bastonera y

agafa un basto.

ap.

Deu meu! quin d'aquets bastons
será el que menos mal fassi!

Ed. ap.

Y es capaç, va' a busca' un basto!

Am. ap.

Aquet qu'es forrat de badana!

Ed. ap.

Ja s'acosta. Are'm pega.

Am. Donauli el basto:

Tiriqui.

Ed. Perque' 'm donas aixo'?

Am Per que 'm pegui si 's veu ca-
paç.

Ed. Ah! jo creya.--

Am. Per que tinch que dirli tot cuant

me arriqui a' la boca.

Qu'es un canalla.

Es tomba d'esquena per-

que li pegui.

-ap.

Ave si que... Pues no.

Veyent que no ho fa'.

alt.

Un poca vergonya...

L mateix joch.

ap.

Tampoch.

alt.

Pegui, home, pegui.

Ed. Pero no eras tu la que anabas

a' pegarme?

Am. Jo? Vaya si soch.

aixecant la ma'

Ed. Com? Serás capas?

i p' dos aixecan la ma'

y p's quedan ab la mans

al p'saire com per

pagarse

Am. Pega primé.

Ed. No, tu.

Am. Cobart.

Ed. Vés al dimoni.

s'en va precipitadament

y al sorti entropega ab

Carlos que entra.

Car Bomba!

Ed. Vagi a' passeig.

Escena 15

=

Amparo y Carlos

=

Car. — Quedo á segon tornue lle-
gint la carta: ella queda
assentada en el sillé de
la esquerra

Ah! ella sola.

Reparant al Amparo.

Amp. — Sens veure á Carlos.

Com se las arreglan aquestas
donas que no deixan passá
un dia sense que's los seus ho-

mes ?ls hi donguin una pallisa ?

Car. Per dl

Tenia raho ?l meu mestre.

Elegint

"Venga usted sin ser visto."

Parlant

No hi ha dupte m? estima.

Vergonha

Ah, senyora —

am. Que'?

Tombant-

Car. Ho sé tot. Se la causa que
l'impulsa a demanar lo di-
norei.

am. Lo que's necesari qu'es con-
seguexi.

Car. D'conseguirà, sí, tinch datos, tinch probas. Sí, Amparo meva, se'que m'estimas.

Am. Que dius aquest home?

Car. M'ho han dit tot.

Am. Que jo estimo a vosté?

Car Sí; ho se per part segurísima.

Am. Sapigue es.

Car. Y estich disposat, si no conseguein 'ls nostres fins, hasta á robarte, vida meva.

L'agafa per la cintura

Am.

Derfentse d'ell y donant-li una forta bofetada.

Ynsolent.

a la bofetada surtan los

María y ls dos criats.

=

Escena 16ª

=

Dits- María- Criats. Just.

=

Car. Bufa!

Ma. Jo ho he vist

Just. Sublime.

Veyent que no es Eduard.

Pero que veig? No es ell.
Quina llástima.

Escena 17ª

=

Dits - Eduardo

=

Car. Sé que me idolatra., amem.

Ed. Pega una puntada de peu a Carles.

Qu'es aixo? É idolatra?

Just. -ap-

Bon dato!

alt.

Si seyo', una fuga frus-
trada. La proba que ne-
cessitem.

Molta animació desde la es-

cena 16.

fi del primer acte.

Acte segon

=

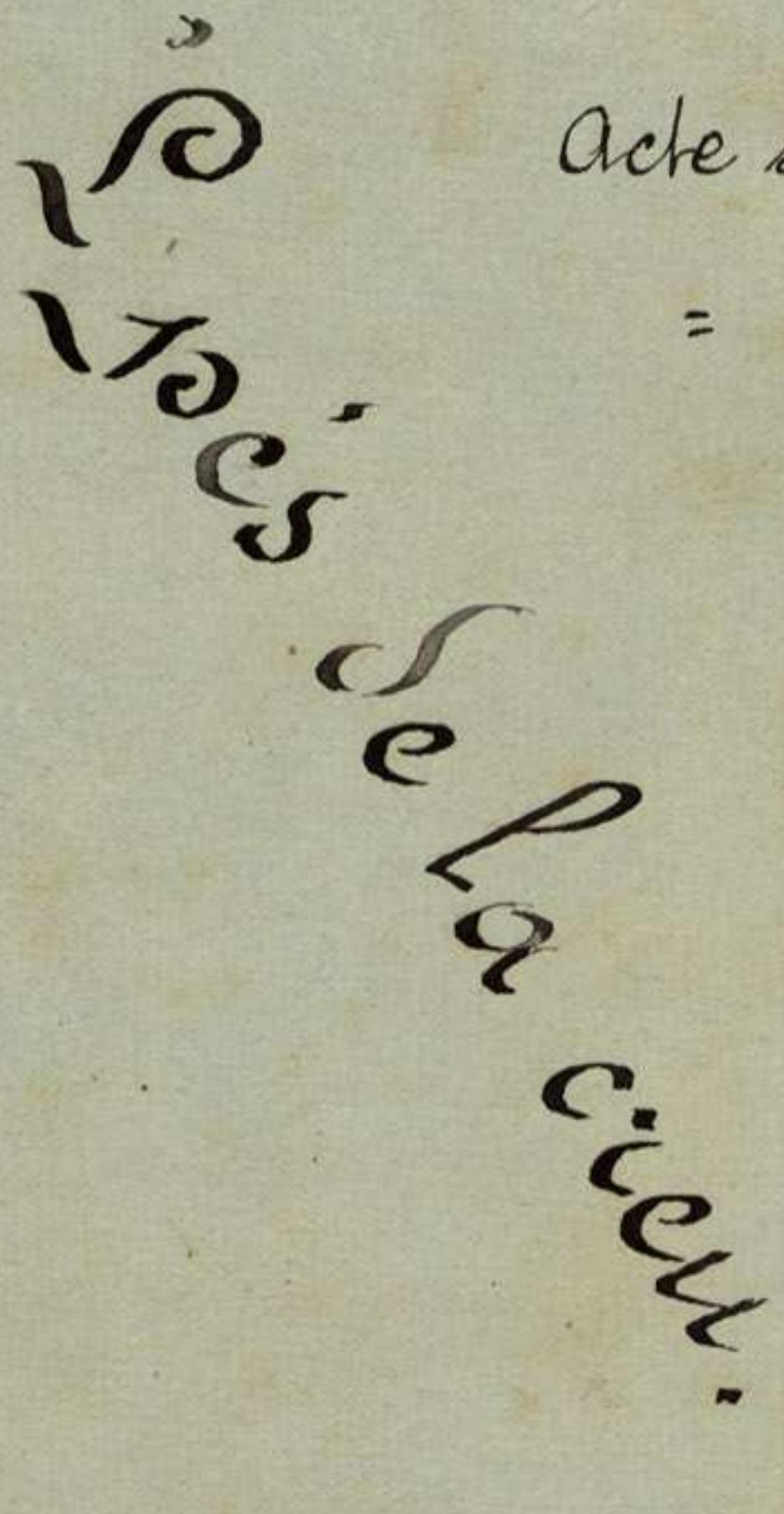

-1881-

Acte segon

La mateixa decoració.

Escena 1ª

Eduardo, sentat llegint un llibre.

Jo no sé que tenen °ls llibres que
fa' una semana que °m fasti-
gueixan d°un modo insoporta-
ble. Una semana! El temps que
fa' qu° aquella falta de casa. Y
per que se°n va' aná°? Per que
vam barallarnos. Y per que vam
barallarnos°?

Se aixeca.

Això es lo que no°m pot recordá
per mes que faig. Es l°única bo-
na condició que tinch. °M pego
ab un, li rompo °l cap, y als dos
minuts ja no me°n recordo: de-
sseguida °m passa. Quina quie-
tut! Aquesta casa sembla un

cementiri: La dona l'anima-
ba tant ab los seus escándols!..
La dona! Sempre aquesta idea!
Y no puch de menos, tot lo que
hi ha aquí me la recorda.
Aquesta cadira, bé la reconech,
es la que 'm va tirá l'altre dia
entre cap y coll. Afortunada-
ment va anáa parar sobre 'l
cap de la sogra. Y are no tinch
qui 'm tiri cadiras.... Y per que?
Per que la dona va determinar-
se anáa casa la sogra, es aí dí
aína casa de fiéras. Y tú,
Eduardo, ho has consentit, tú,
bruto, bestia, animal!....

Donant un cop de puny

sobre la taula.

=

Escena 2ª

=

Eduardo - Maria

=

Ma. Que m cridaba senyoret?

Ed. Jo?... Jo no... dich, si. T'he cri-
dat?

Mar. Si, senyo.

Ed. Per que t'he cridat? Pastanaga.

Mar. Per que m'ha cridat pastana-

ga? No ho sé. Per que ho se-
ré.

Edu. Vatua... aquesta xicota no s'en-
fada may, tot ho sufreix. Ses
demés criats son de tan bona
pasta que's impossible mouve
ab ells un escándol per res del
mon. Portam la levita

Maria se'n va

Me'n vaig. Si, pero ahont
vaig? No ho sé... Al Odeon
que's l'unich puesto ahont'm
diverteixo.

Mar. Sortint ab la levita y el
sombrero

Aqui ho té.

Ed. Bueno, vésten.

Maria se'n va

Me'n vaig al carré y al primé
que'm miri ab mals ulls.... li
trenco alguna cosa.

S'treu la bata 's posa
el sombrero y torna
a'posarse la bata
creyent que's posa
la levita.

Ahont es el barret?

Buscant

Ay, si'l porto al cap. M'endiré
'l bastó d'estoch, per si algú...

agafant de la bastone-
ra un para-sol

Al primé que ʼm miri... zás...

se ʼn va pe ʼl foro

dreta

Escena 3ª

Maria pe ʼl foro esquerra

Ja se ʼn ha anat. A veure si está tot á son puesto... La senyora mʼ ha encarregat que no li falti ab re y que no ʼl contrarihi may. Ahi va donarme una abrassada

y recordantme de la senyora, vaig
consentirho. Pobre senyora, es tan
bona! Té molt mal geni y d'en-
tant en tant 'm dona un pesich,
pero per cada pesich, despres 'm
dona cinch duros... y com estich
fent recó per casarme... encara 'm
faltan setanta sis pesichs. Calla!,
aqui hi ha' la levita. S'haura
posat l'americana.

=

Escena 4ª

=

Maria Just.

=

Just. ab un gran plech de

papés a cada ma, un

altre a sota cada bras

y varios que li enten

per la butxaca d'els

faldons.

Hola, noya. Y l'senyo?

Mar. Ha sortit.

Just. Ho sento.

Mar Pero que porta aqui?

Just. L'expedient de divorci de ls seus

amos.

Mar. Y es tot aixo?

Just. Tot. Vinch suant. Tesme l favor

d'aixugarme la suo. Treu l mo-

cador d'aquesta butxaca.

. Ho fa'-

Gracias. Treume' l barret.

Maria l'hi treu lo barret

y cauhen varios papers

que hi ha dins

Ah! L'escrit, l'escrit! Recullal,
que no s'en perdi cap full.

Maria recull'ls papers, li

aixuga la suor y torna a'

posarhi'l barret.

Gracias, noya. Ets una galan
xicota; te', per tanta amabilitat,
treu d'aquesta butxaca...

De l'armilla

Treu... no, no treguis re'. Con-
que 'l senyo' no hi es? Ho sen-

to perque venia a llegirli això.

Mar. Pero vosté creu que al últim
d'divorciaran?

Just. Estanti jo pel mitj ¿no han de
devorciarse?

Mar. Pobre senyora! ¿Y vosté no hi
pot fé res ab això?

Just. Té, no. Tracto de desferho tot.
Mira, aixis qu'arribi 'l senyo,
avisam, pujo a casa.

Mar. Vagi en nom de Deu.

Just. O si no, no; entrare ai n'al
despaitj ja qu'ara no hi ha
ningú mes qu'ell a la casa
y no es cosa de está pujant y
baixant tot això.

Escena 5ª.

=

María. luego. Amparo

=

Mar. ¿Vaja, no'ls puch veure als advocats. Aquet ho enredera tot... Despues que á mi m'costa tant l'casarse!...

Amp. al foro.

¡Marieta!

Mar. Abrassantla.

¡Senyoreta!

Am. Calla, dona.

Mar. Si es que m'ha donat una ale-

gria al veurela despues de vuyt dias...-

Am. Que hi es el meu marit?.

Mar. No senyora

Am. Me'n alegro... es di; ho sento...
No se' si ho sento o me'n alegro.

Mar. Ha vingut a veurel?

Am. No ho se'.

Mar. Com s'entent?

Am. Tinch ganas de veurel y'l mateix temps no voldria veurel may mes. Estaba desitjabat amarmen d'aquesta casa, y are 'm trobo a'casa de la meva mare. Desenganyat, un marit es

un noble que á nosaltres ns fá
molta falta.

Mar. Jo já estich desenganyada; y si nol
tinch no es per falta de ganas.

Am. Y com está el pobre Eduardo?

Mar. No sab vosté lo que ha cambiat!
Are cria menos que antes y
ab mi sobre tot, está mes carinyós...
fins m'abrassa.

Am. Com! Y tu ho consents?

Mar. Com vosté 'm va dirme que no'l
contraries ab re...

Am. Bueno, si, pero no fins arriba
á n'aquet punt. Y's recorda
de mi?

Mar. Ja ho crech.

Amp. M'en alegro; combé que m'
trobi a falta.

Mar. Trobarla a falta; ahi va dir-
me: "Ay, Maria, quant trobo
a falta a la teva senyora!" Y
va donarme una abrassada.

Am. Una abrassada! No, no m'im com-
be que m'trobi a falta. Es a
dir donchs, qu'are ha cambiat?

Mar. Si senyora, casi may s'enfada;
y ho diu tot ab una amabili-
tat...

Ed. Dintre cridant.

Imbecils! Brutos!..

Sorgit dintre

Mar. Ja es aqui.

am. Si, ja veig qu'es amable.

Ed. Inis

Habé permeis que sortis aixis
de casa.

am. No vuy que'm vegi.

s'en va.

Mar. Que oleurá terni.

=

Escena 6ª.

=

Maria - Eduardo

=

Ed. Entrant molt depressa

"T'sembla natural això?

Mar. Senyó jo no 'n tinch la culpa.

Ed. No m'han apedregat, perque afortunadament he près un cotxe. Per cert que anaba de tant mal humor, que quant 'l cotxero m'ha preguntat: "Ahont vol ana'?" Li he respost: "Vosté que m'ha de fe'?

Mar. Y ahont l'ha portat?

Ed. Despues per arreglarho, li he dit: "Portim a 'casa 'l meu padri." Ves tu quina bestiessa! Pues no ha sigut l'ultima. "Ahont vu 'l padri de vosté?" - Y jo responch. Ronda, disct, quart, esquerra.

Arribo a' casa 'l padri, ahont me
fan passa' a' la sala que estaba
plena de visitas, y 'm presenta
dihent - Trich el gust de pre-
sentalshi al meu fiol Eduardo,
qu'es de tanta confiansa que ha
vingut ab bata. Allavors m'ado-
no de la meva distracció, 'm corto,
vuy sorti, beso las mans a' las se-
nyoras, 'm poso als peus de 'ls
senyós, trepitjo un gat, faig caure
ab un noyet, trenco un quinque,
y surto emportantmen un ros d'
un militar, que he cambiat al
rebut' per aquet sombrero.

Sunt ab un barret de cotze-

Ay! filla meva, desde que la se-
nyora se'm ha anat, no faig re'
ben fet. Sort que tu ets bona y...

abrassantla.

Pobre Marieta!

Mar. Ay, Deu meu!

Ed. Que?

Mar. Que m'esta' abrassant.

Ed Es veritat... Si'ab las penas, no
se' lo que'm faig.

Mar. Ja ho crech!

=

Escena 7ª.

=

Dits. Amparo

=

Am- Desde la porta.

Jo surto. No puch mes.

Ed. Anant a'abraçarla.

Amparo del meu cor...

Contenint-se

Dich, senyora; ¿'voste' per aqui?

Am. No cregui que hi vingut per voste.

Ed. A que has vingut?

Am. A buscá mis trastos per portarlos a'casa de la mamá.

Ed. Trastos? Aixó no hi fará falta a'casa de la teva mamá.

Mar. -ap-

Ay, si fessin las pans!...

.se'n va'-

=

Escena 8ª.

=

Amparo. Eduardo

=

Am. Despues de vuyt dias d'esta
separats encara'm parlas d'
aqueix modo!-

Ed. Despues de lo que ha passat,
te'm presentas encara...

Am. Si't refereixas a'lo que va'hi

aquell bestia d'advocat, ja sabs
que s'en va' dit lo que mereixia,
perque 'ls criats 't debian conta'...

Ed. Si; que vas darli una bofetada.

Am. Una gran bofetada.

Ed. No tinch encara suficients pro-
bas per dupta' de tu, que si
las trigués... Pero no, tu ets
bona, ets un angel, ets l'angel
del mal genit... Y l'estimo. Si
la vritat es que nosaltres podriam
vuivre molt felissos, si no fos el
teu mal genit.

Am. No; sempre que 'm trigut ra-
hons ha sigut pe'l teu.

Ed. Bueno: com tu vulgas.

Am. Jo mal génit, quant fuis are
hi estat callant un ressentiment
que tenia ab tú!

Ed. Molt mal fet, rateta meva. Una
bona esposa no deu callá may
re al seu marit. Ab aixó digas,
digas, hermosa, carinyo meu,
filla del meu cor.

Libera la mia

=

Escena 9ª.

=

=

Dits- Jun.

=

Just. aurtint

Encara no haurá vingut....

Vegent com li bota lo sui

Ah! Bon profit!

Ed. Eh! Ah, vosté per aqui?

Just. Si, estaba corretjin una minuta..
Pero no's molesti, no porto pressa
y vaig a acabarla si'm diu l'
ony que vosté vá neixe.

Ed. ap. á Just.

Calli! que no sápiga..-

Just. ap a Ed.

Ah! no vol que sápiga qui
ony vá meixa?

Ed. id

No es aixó: no vull que sápi-

ga que tractaban de divorci...

Just. il

Ah!... Bueno... bueno....

Ed. il

Vaig meixe 'l cuaranta set.

Just. ap.

Bueno.

alt.

Segueixin.

ap.

Estan molt amables, 'm van
a' fe' pervore 'l plet.

se 'n va'.

Am. Que hi fa' aqui?

Ed. Esta' prenent unas notas... Pen-
so compra' una torreta... Vaija,

digas la causa del teu ressentiment.

am. La causa es que un dia 'm vaig
pendre la llibertat de registrá 'l
teu pupitre... Pero no creguis
que fos per curiositat...

Ed. Per que era?

am. Per veure lo que hi nabia.

Ed. Ah! ya.

am. Y vaig trobá una carta firma-
da per una tal Maria

Ed. Puig, dona! Si, es vritat, es una
d'aquellas cartas que vas cremá
tres dias despres del nostre casa-
ment, y que tant te van fe'
riure las bestiesas que hi ha-
bia. No t'en recordas?

Am. Pero si aquell dia vaig cremar-
me nouecentas nouanta nou,
com vols que m'en recordi?
En fi, no m'enganyas?

Ed. Jo enganyarte, quant a pesar
de tot, t'estimo mes que a la
meva vida?

- L'abraça.

Just. .surtint.

Y digui...

-ap.

Lo dit, estant molt amables y
perdo'l temps.

Ed. Don Just: fassi'l favor de no
molestarse mes, perque ja no
es necessari re' d'allo.

Just. Ah! es a dir, que he perdut el temps?

Ed. No, jo li pagaré 'ls seus treballs.

Just. Si no es aqueixa la questió, si no que sento molt que un assumpto que jo he intervingut no 's pugui portar a cap. Pero, que hi farem, recullire 'ls meus escrits que son una obra mestra, com tindrá ocassió de veure algun dia. A

ap. anantsen

Malvinatje...

am. Tu m'enganyas.

Ed. Per que?

Am- Perque portas altres negocis á
mes ole °ls de la torreta.

Ed. Si; es vritat. No dech engañar-
te. Supossat que ja ha passat
tot, °t confesaré que °s tractaba
de divorciárnos.

Am. Divorciarnos? Tú volias divor-
ciarte? Aixó es una indignitat...

Ed. Vilta, si ja he desistit.

Am. No importa. Posa'm en ridicul
a la seva esposa devant l'ad-
vocat y devant de tot lo
mon...

Ed. Tú anabas a fer lo mateix.

Amp. Es molt diferent; una dona
pert molt.

Ed. Y un home?

am- Un home no pert re.

Ed. Amparo! Amparo!

am. Eduardo! Eduardo!

Ed Ja hi tornem?

am. Voste es qui hi torna

Ed. No senyora, voste.

am. Voste. Raho tenia la mama.

Ed. Raho tenia l'papa!

Just. Entrant.

'S pot entra'?

Ed. Endevant. Per que demana permis?

Just. Per que com estan tant amables....

Ed. No s'en vagi.

Just. Com?

Ed. L'assumpto, ha de segui endevant.

Just. Sublime!

Ed Está vist que no podem viure junts.

Just. Sorprendent!

Am- Vosté es un...

Just. ap a'ella

Això es digui' qu'es un...

ap.

Ara's pegan.

Ed. Y vosté una...

Just. ap a'ell

Just, acabi, es una...

Am- Vosté m'insulta.

Just. ap a'ella

Si senyora, l'insulta.

Ed. Vosté es la que...

Just. ap a'ell

Tambe, tambe es ella!

ap.

Bravo! bravo! Ave si que's pegan.

ap a'ell

Apreti, apreti.

Ed. Retxasantlo

Vagi al dimoni!

Just. Gracias.

ap a'ell

Insisteixi...

Amp. Retxasantlo

Vaji a' passeig'

Just. -ap.

Vaya un modo d'agrahi-ls meus serveys.

am. M'entorno ab la mama'.

Ed. Alli es ahont deus estar, ab ella: tal para cual

am. No 's fiqui ab ella.

Ed. Deu m'enreguart, perque 'm sortiria molt malament.

Just. -ap. Content.

Ara va' be!

am. Be' deya ella, que no 'm casei ab semblant...

Ed. Semblant que'?

Just. Semblant?... Ha dit semblant?

Això de semblant es gravi-

sim.

Ed. agafant una cadira

Semblant que?

Just. ap.

Are li tira la cadira!

ap a Eduardo

Fort: fort.

ap.

Això s'adoba.

Ed. tirant la cadira ab vio-

lencia y donant un cop

a'don Just

Den de Den!

Just. ap.

Ay! Are si que ha sigut ella;

dich no, no que hà sigut ell.

Ed. Vinguí ab mi

a' don Just.

Just. Desseguida, no perdem un
sol moment.

=

Escena 10ª.

=

Amparo luego Carlos

=

Am. Deu meu! Deu meu! Això
es impossible! Jo haig de pren-
dre una determinació. Qui

té la culpa? Qui es el mes xiniple?

Car. Entrant.

Servido.

Am. Que vé a fé vosté aqui?

Car. A demana una satisfacció al seu marit.

Am. Si; per satisfaccions esta! Y per que?

Car. Per haberme tret d° aquesta casa d° un modo molt poch conveniènt.

Am Com va ese?

Car. Senyalant una punyada de peu.

Donantme un cop de...

Am. Si, já se... una puntada de peu.

Car. Just. Aquesta puntada de peu no ha de quedar aixis.

Am. Que vol que li dongui d'un altre manera?

Car No senyora, gracias. Lo que vull es que esculleixi armas.

Am. Com! Un desafio!

Car Això mateix.

Am. Y es vritat: si 'l troba 'l meu marit es inevitable un choque.

Car. Un choque? Diá un altre choque, perque 'l primé ya....

Marcant la puntada

de peu.

Am. Si, ya. Pues un altre.

ap.

Deu meu! un desafio! - per
causa meva! Si jo fés desisti
a'n aquet benheit!..

alt

Escolti senyo' benheit.

Car. Digui.

Am. Dich... vosté.

Car Que se li ofereix?

Am. Vosté es capás de fé per mi
una cosa?

Car. Ja ho crech: y dos y tres, y
totas las que vosté vul-

qui

Am. Pues vagissen d'aquesta ca-
sa y no's recordi mes del
desafio ni del meu marit.

Car Aixó no es posible, el meu....
honor, encara está resentit.

Am. Consideris que pot matarlo.

Car. Vaya si'l matare'. Si tinch
un ull...

Am. Vosté' tindra' ull, pero...

Car. He triat tota clase d'armas
cnich amys seguts.

Am. ap.

Ay! L matara'! Mata' al meu
marit! Pobret! aixó si' que
no! Jo que l'estimo tant.

Ay!... Perque m'hi enfadat ab ell.

alt.

Vagissen per Deu! Li demano arrodillada.

se sent parla a Eduar-

do.

Car. Basta: á n'aquesta demanda, no puch resistir.

am. Ay! que ve!

Car. Bueno: jo no li diré re.

am. Pero ell si; si l'troba aqui, el desafio es inevitable.

Car. Be, als pens de...

Dirigintse al fondo.

am Per aqui no, que l'trobará.

Fiquis a n'aqui un moment.

Car. Pero...

Am. Cuyti.

Entra Carlos a la primera
porta esquerra deixantse'l
sombrero.

=

Escena 11ª

=

Amparo. Eduardo- Just

=

Jus. Bueno. quedem aixis

Ed. Si.

a Amparo.

Ah, encara no te'n has a-
nat?

Am. No, pero ja me'n anire', m'
en anire'.

ap.

Pero com me'n vaig deixant
a'n'aquel..

ap a'Just

Fassi'l favor de mira'a'n'
aquell cuarto ab dissimulo.

a Eduardo

Ja me'n vaig.

Just deixa'l sombrero
sobre del sofa'.

Just. ap a'ella.

al seu quarto!

Am. ap a Jul.

Sí; hi há un home.

Jul. Santa Tecla!

Am. Carinyosa a Eduard.

Per supuesto, Eduardo, que
tú...

Ed. Deixam en paus.

Am. ap a Jul.

Digali que se'n vagi.

a Eduardo

Encara estás enfadat?

ap a Jul.

Pero que no se'n vagi per
aquí.

Jul. Per ahont?

Am. El meu quarto no té altre sortida que aquesta y el balcó.

Just. Allavors....

Am. Qu'estiri pe'l balcó.

Just. Bomba! No ho volora.

Am Tirili vosté.

Just Senyora, jo...

Am Es vritat, no pot se.

Just. Ja ho crech que no.

Am. Allavors tregui'l meu marit d'aqui

Just Jo?

Ed. Reparant ab la conversació que portan'ls dos.

Que son aquets secrets?

Am. Secrets? Potsé tambe volora

ficarse ab lo que parlo ab los demés.

Ed. Si senyora.

Am. Donchs apesar d'aixo, parlaré.

ap a Just.

Trequil:

Just. Y com?

Am! D'un modo indirecta.

Just. ap.

D'un modo indirecta? Ah!

ya.

alt.

Fassi'l favor d'anarsen.

Am. ap

Aixis!

Edi. Per que me'n haig d'ana?

Just Per que estich veient que vos-
tei estant a punt de barallarse,
y de part d'algu ha d'estar
la prudencia.

Am. Si, vesten.

Possantli el sombrero de

Carlo que li'era molt

gran

ap. veient la equivoca-

ció

Ay! qu'es del altre!

Edi. Aquet sombrero no es meu,
D'aqui es aquet barret?

Am. Del senyo.

Just Meu, no.

Am. ap a' Just.

Digui que si...

Just. Dich, meu, si..

ap a'ella

Pero si 'l meu es aquell, com
li' dich...

Am. Digali que tambe' es de vos-
te'.

Just. Es que jo no acostumo a' porta'
dos barrets, y veura' aquet.

Am. s'assenta sobre 'l som-
brero de D. Just.

No 'l veura'.

Just. ap

Ave-Maria! El sombrero
meu!

Am. Escolta, Eduardo.

Ed. Que'?

Am. Viia aquí, al meu costat.

*L fa' senta' prop d'ella.

Ed. Que hi ha'?

Am. Tu ets bo'.

Ed. Soch bo'! Ja ho sabia. Pero tu no ets bona.

Am. Si, jo també' soch bona, y sobre tot t'estimo molt.

Ed. Molt' molt'

Am. Es menester qu'això s'acabi'. Ab la vida que portem, olonem que parla' a' tota la Societat.

Just ajo-

Just. -ap-

Pobre barret!

alt.

Senyora, no hi ha' motiu per-
que estiga tant negitosa.

am. Aquesta societat que sempre
está buscant la manera de
posa' en ridicul a' tot lo mon,
y de no troba' may una re-
putacio' ben sentada...

Just. ap.

Per ben sentada, ella...

am. Ens distingeix a' tu y a' mi
ab moms gens agradables.

Ed. Com 'ns diuhen?

am. Gos y gat.

Just. Y está molt ben dit; perquè
com vostés sempre estant com
gossos y gats....

Ed. Això diuhen de nosaltres?

Just. ap.
Aquesta senyora no podrá es-
tarse may quieta!

Am Ja veus qu° això no debem
consentirho.

Just. Aquí no hi deu estar bé? Vol
aquesta cadira?

Am. No, gracias.

Ed. Y que podem fé per evitarho?

Just. Primé de tot avisecarse.

Am. Lo primé fé las paus y desisti
d° aquesta idea que tenim.

Just. Això 'm sembla bé.

am. Per que tu no 'm vols cap mal.?

Ed. Molt al contrari, si t' estimo molt.

Just. ap.

Adios, ja torman a' posarse amables

am. Y jo a' n' a' tu, t' estimo com sempre.

Just. ap.

Malo!

Ed. Y jo a' n' a' tu mes que may.

Just. ap-

Malisim! Tant las pans!

Deu vulga qu' aquesta en-

trevista no s'allargui, perque jo
no me'n puch ana' sense ba-
rret!

Ed. Y que mes hi ha' que fe'?

Am. Despues sortirem totas las tar-
des jints ab cotxe per que ve-
gin qu'el gos y el gat com
la gent 'ns diuhen, s'han tras-
format en dos anyellets.

Ed. Moira, no 'm sembla mal aquest
projecte.

Am. Y desde avuy comensarem.

Just. Just, desde are mateix....

Am Precisament acabo de deixa'
a'la porta el cotxe de la ma-
ma'

Just. Bé, pero antes han de jurá
no tornarse á enfadá per
res del mon.

Om. Ho juro.

Edu. Y jo.

cridant

Maria, el sombrero. Don Just
vosté dispensará...

Se posa la levita.

Just. Sí?

Ed. Tassim el favor d'esqueixa
tots aquets paperots, y no tor-
narmen a parla may mes.

Mar. Surtint ab el barret.

Aquí 'l te.

Just. Això d'esqueixarlos, no; un

altre vcassió servirán: jo m'els endure.

Amp. ap a Just.

Fassi'l favor de dir a' n'aquel senyó que surti y que no s'acosti aqui may mes.

Just. Está molt bé.

-ap-

Per qui m'haura pres aquesta senyora!

Am. Amem.

Ed. Donant el bras a' Ampar

Hermosa meva!..~

Am. Amem. Quant t'estimo!

Se'n van-

Escena 12.

=

Just. Maria

=

Just. Ay! gracias á Deu que son fora.

Mar. Pero, que es lo que passa?

Just. Re', filla meva, que tot s'ha perdut

Mar. Que' s'ha perdut?

Just. Primé de tot 'l barret que no 'l veig, y despres el meu treball, perque 'ls teus amos has de sabé que ja han fet las paus.

Ma. Gracias a Deu!

Just. No, gracias al dimoni.

Veyent el barret que Amparo haura tirat sota del sofa'

Ja 'l tinch.

Contemplantlo.

Y com esta' el pobre! Me l'ha deixat fet un Ecce-homo, mes ben dit, un Ecce-barret! Y are que 'm recorda; aqui hi ha' un home amagat. Ah! quin magnifich dato per si m'altre vegada!.... Tu ets testimoni de que a' n'aquet quarto hi ha' amagat un home.

Portantla a la primera port-

esquerra.

Miratel.

Mar. Un home!

Muriant.

No, si es don Carlos!

Jus. Com! L'meu deixeble!

=

=

Escena 13.

=

Dits - Carlos

=

Car. - Treyent la capa -

Pich sorti?

Surtint.

Ahont es el meu sombrero?

Just. Que vol di' aixó? Es a' olvi que ha resultat vritat lo que vaig dirte?

Car. Que m'va' di?

Just. Qu' aquesta senyora t'estimaba.

Car. Nh dimoni m'estima!

Just. Bé, no vuy saberho.

ap.

Que no ho negui al devant de la criada.

Car Vosté es qui m'ha ficat en aqueix enredo, y aixó no den queda' aixis. Jo he vin-

gut a' que'm donguin una
satisfacció: a' rompre'l cap a'
algu'

Jul. Vaya unas satisfaccions!

Car. Y vosté' sera'? el que me la dona-
ra'!

Jul. Jo?

ap.

Això sols me faltaba.

Car. Siti, hora.

Jul. Qu'ets borig?

Car. Siti, hora.

Jul. Corrent. Hora las deu del de-
mati: siti reservat, Pla' de
la Boqueria.

Car. Aquesta tarde s'entendra'

ab los meus padrins.

Just. Bé: aquesta tarde no sere' á casa.

Car. Donchs pregui' á Deu, de no caure á las mevas mans.

- se'n va' -

=

Escena 14.

=

Just- Maria

=

Mar. Que vol dí tot aixó?

Just passeigant furiós

Deixam, estich fet una fiéra.
Que vaí a'sé de mi! Que
será dels meus fills!

Mar. Que té fills vosté?

Just. No, peró podria tenirlos.

Mar. Ah!

Just. Pero, en fin, prenem ho ab
calma...

Deixa de passejárse.

Ja estich tranquil!... Me'n
vaig...

a María

Maria, noya, la teva senyo-
ra ha fet las paus ab el
senyó y han jurat no tornar-
se a'baralla' may mes.

Mar. Ay, ja ho crech; si la senyoreta es ole tan bona pasta, te tant bon génit...

Jus. Jo me'n vaig, perque aqui ja no hi faig cap falta.

=

Escena 15

=

Dits. Amparo y Eduardo

=

Amparo y Eduardo sur-ten per lo fondo dreta precipitadament, tots

descomposta, y cada

un deixa caurer en

una cadira col·loca-

da a' cada costat del

teatre.

Ed. Llensant lo barret.

Això es insufrible! Qu'es

pesat el pés de la creu!

Pasq. Fent a'mics lo mocadó

de butxaca.

Això no's pot soportar!

Mar. Dirijintse a'un y altre

Senyó'... senyoreta...

Just. agafa una cadira y

s'assenta al mitj de

la escena y diu per

si matexa ab molta

satisfaccio'

No, no me'n vaig, qu'encara veig que a'n's aqui hi faig falta.

Cuadro - Maria queda

dolra de Don Just

contemplant-lo.

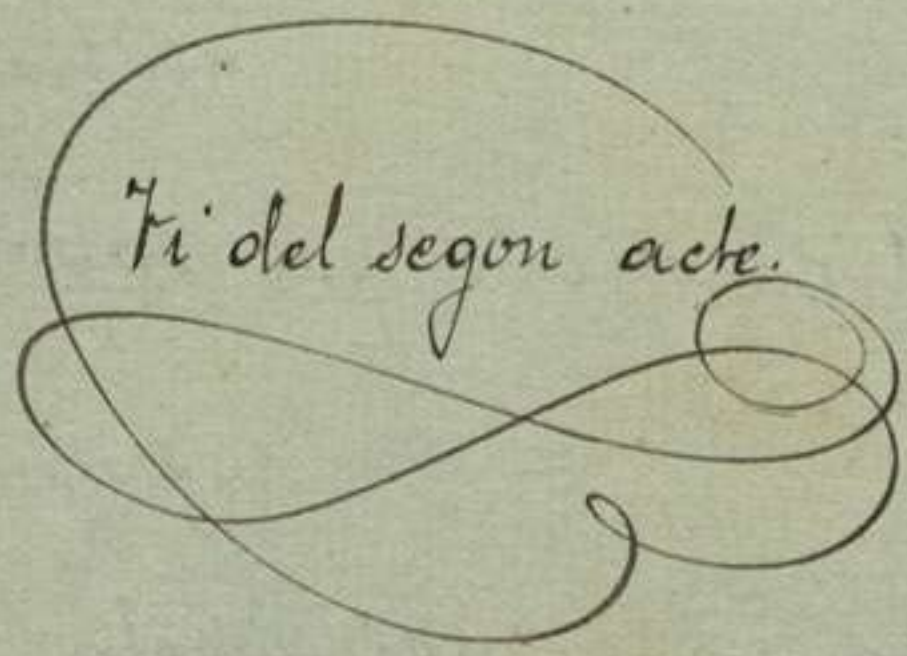

Les deux cieux.

Acte tercer

=

- 1881 -

Acte tercer.

La mateixa decoració

Escena 1ª

Amparo. Maria

Mar. Es vritat que s'en va', senyore-
ta?

Am. Si; filla meva.

Mar. Y's ns deixa!

Am. Pobre Maria! Estás trista per-
que m'en vaig? Gracias; tu
ets la única d'aquesta casa que
m'estima.

Mar. Pero si 'l senyoret tambe l'estima
molt!

Am. A mi! Ja ho crech! Com el gos
a'n el gat, que 's lo que 'ns diu-
hen.

Mar Com?

Am. El gos y el gat. Ja veus tu qu'
això no 's pot aguanta. Yo he

desistit del divorci perque ºl tro-
bo un recurs massa escándalos.

Mar. Al menos vagi ab la seva ma-
mà com la semana passada,
quº aixi podré veurerla deºn
tant en tant.

Am. També es escandalos, teniºl ma-
rit a' Barcelona y no viure a'
casa seva. Ré, re; el sistema
que he obtat es el millo. La ma-
mà s'en va a' Caldetas y jo me
ºn vaig una temporada ab ella,
y aixis no donarem que parla
a' ningú.

Mar. Y ho voldrà 'l senyoret?

Am. No tindrà mes remey. Ahi vaig

anà a' casa 'l metje y vaig dirli:-
Docto', jo estich molt mala.- De
que pateix?- De marit vaig con-
testarli.- Aquesta es una emferme-
tat que tenen casi totas las donas.
Antes de casarse ja ho crech... Pero
que vol que li recepti per aquesta
enfermetat? Receptim un viatje;
fassi creurer al meu marit que jo
estich molt mala, que necesito cam-
bi d'aires, exercisi, y molts passeigos.
Y el metje qu' es una bella persona,
per lo servicial, ha accedit als meus
desitjos, y avuy l'Eduardo, creu qu'
efectivament estich malalta y que
dech anarmen.

Mar. Donchs si vosté se'n va, jo nio
estich dos dias mes a n'aques-
ta casa.

Trucan.

Vaig.

s'en va.

Am. Ya está dit, es lo millo; posarhi
unas cuantas horas pe'l mitj.
¡Jo el gos, o' el gat! Qualsevol
d'aquestos dos papers me son
insoportables. Y la vritat es que
ho tinch ben merescut.

Mar. Entrant ab una caixa de
cartró, ahont hi haura'l-
roba de bateixa.

Senyoreta acaban de portar aques-

la capsa de casa'n Verderau..

Am. Ah, si. Encarrechs que m'emporto. Es la roba de bateijar pe'l noy de la meva cosina. Veuràs quina cosa tant delicada.

. Treu la gorra-

Mar. Ay! que bonica!

Am. Y aqui hi ha'l barnís

Mar. Caramba! que bufó estara!

Am. Com qu'es im regalo ha de sé bó. Mira entraho al meu cuarto y t'en cuidado que no s'en enteri l'Eduardo, perque's posaria fet una fiera, si sapigués que gasto'l dine per obsequiar un parent de la part de la ma-

ma'. Jo vaig a' preparar-ho
tot pe'l viatje.

Se'n va'.

=

Escena 2ª

=

Maria - luego Eduardo

=

Ay Deu meu! Ahont trobaré una
senyoreta tan bona com aquesta que
'm dongui cinch duros per cada pe-
sich? Ay! El senyo'.

-Veyentlo entra'.

Ed. entrant.

La meva dona... anarsen de Barcelona; viure sense dona!...

Veyent a' Maria

Que fas aqui?

Mar. Re'.... anaba....

Ed. Vesten.

Mar. Es que--

Ed. Vesten he dit.

Mar. Vaig, vaig.

a/o.

Fugim qu'aquet si' dona un tanto no dona cap rinoceda de cinch duros.

Se'n va'-

Escena 3ª

=

Eduardo sol

=

Amarsen la dona! Deixarme arri-
do! Y amarsen perque esta malal-
ta. Ay, Deu meu, jo no podre'
resistir aquesta separacio'. Que
se'm vagi, bueno, ja' tornara'...
pero amarsen malalta!... y de que?...
De que pateix?... La carta del
metje sols deya: "La seva senyo-
ra esta' molt mala y necessita
cambia' de aires, molts passeijos,

molt exercisi." Al llegi això, m'
alarmo, corro a casa del docto-
Que té la meva esposa? li pre-
gunto, y m'contesta: Pché! Jo
no sé que voldrà dir "pché", pe-
ro no té res d'estrany, com no
he estudiat may medecina... Di-
gui, vaig continuà jo: - aquet
"pché" es cosa de cuidado? - No-
me de cuidado, cuidado... no
puch dirli si es de cuidado, pero
al mateix temps.... En fi, pregun-
tiho a n'ella: - La vritat es que
l metje está com si no sapigués
de que pateix. Pobreta! Oh!
jo estich intranquil y no m tran-

·quilisare' fins a' sabe'...

=

Escena 4ª

=

=

Eduardo. Amparo

=

Veyentla entra'.

·ap·

Ah! ella!

alt.

Vina aqui filla meva. Hbe re-
but una carta del metje que m'
dii qu° estás mala.

Am. ap.

La carta ha fet efecte.

alt.

Si, ahi vaig ana' a' casa seva.

Ed. Que tens?

Am. Ay, no ho se'.

ap.

Qu'es lo que tindre'?

Ed. No ho sabs? El cas es que al met-
je li passa' lo que a' n'a'tri, tam-
poch ho sab.

Am. L'has vist?

Ed. Si.

Am Y que t'ha dit?

Ed. M'ha dit. "Pche'" qu'es lo mateix
que si no on'hagues dit re'. Pero

vamos, digas, qu'es lo que't fa' mal?

am. 'M fa' mal y no'm fa' mal.

Ed. Digasme prime' ahont te' fa' mal, y después alli ahont no't fa' mal.

am. ap.

Que'm fara' mal Deu meu!

alt.

Unas vegadas 'm fa' mal aqui...

senyalant al costat.

altres... aqui

id al dotrai

Ed. Aqui y aqui. Y que mes?

am. Unas vegádas tinch ganas de plora'.

Ed. ap.

Pobreta!

am. Altres tinch gonas de mossegar.

Ed. ap.

Pobreta!- y pobret de mi.

am. Altres vegadas m'enfado y'm dona un mareig!... tota la casa roda y veig tots els trastos camas en l'aire, y a'tu tambe!

Ed. Gracias per la comparació de 'ls trastos. Aveure, trau la llengua.

Trau la llengua fent una gran gamyota a' Eduardo.

No, dona, ab calma.

Ho fa'.

Aixi'.

Prenentli el pols.

Aveure 'l pols.

Am. Que notas?

Ed. Re', dona, no veus que jo no entench en medicina!

Am. -ap-

M° en alegro.

alt.

Pues jo si. Sabs lo que tinch?

Ed. D'això tracto.

Am. No: l'enfermetat que jo tinch, vuy que sigui un secret per tú.

Ed. Bueno, 'm resigno.

am. Lo que importa es que tu 'm proporcionis 'ls medis de curació.

Ed. Tot lo que vulguis.

am. 'M deixaràs anà a Caldetas.

Ed. Encara que vulguis a Arenys; ahont tu vulguis.

am. Jo desde allí 't escriuré la meva enfermetat.

Ed. Bueno, pero avants de tot es necesari que 't curis. La salud es lo primé, y sobre tot la salut de la meva costelleta.

L'abrassa.

am. Deixam que tinch molt que fé.

S'en va.

=

Escena 5ª.

=

Eduardo

=

"L metje ha tingut una idea fe-
licissima; separats no vencerem
ni donarem qui ens rahona a la
gent.

Veyent la capsa.

Hola, ja està fent els prepara-
tius de viatje; la cosa va de
veras.

Qu'es aixo'! Una gorra! Per qui
sera' aquesta gorra! Yndudable-
ment que no sera' per la dona.
Un barnis!... Que diantre voldra'
di aixo'? Per qui sera'?.. Ah! ja
hi caich!... La enfermetat de la
dona... 'L "pche" que deya 'l met-
je... 'ls mareixos... 'l metje que
l'hi aconsella que fassi exercisi
y que 's paseigi... Ja tinch 'l
quid de la seva enfermetat....
aixo es ben clá.... Jo pare o mare..
dich, jo ab fills o ab fillas... No
hi ha dupte, jo 'm tornare' borig
d'alegria, de felicitat... Y jo he

sigut capas de disputarme ab
la dona, ab una dona tant rebo-
nissima que va' a' regalarme
un hereuet!... Y poch bonich
qu° estará ab aquesta gorra
y aquesta capa... Será' molt
hermós.... Naturalment, sent
fill meu... No, no se° n anira';
°ls fills han de neixer ahont
siga °l pare y la mare... sobre
tot ahont siga la mare. Ja
tinch ganas de que algú sa-
piga la meva felicitat, de
que la sapiga tot lo mon.

=

Escena 6ª

=

Eduardo - Just.

=

D. Just! Permetim que l'abrassi.

abrassantlo fortament.

Just. Jo li permeto que m'abrassi,
pero no que m'ofegui. Digui,
que li pasa?

Ed. Que soch completament felis.

Just. Per que?

Ed. Ensenyantli la gorra.

Per aixó.

Just. Per aixó? Si qu'es felis per
ben poca cosa.

Ed. No es per aixó, si no per lo que
aixó significa. No li sembla
qu° estara precios?

Just. Qui?

Ed. El noy.

Just. Qui 's n noy?

Ed. El meu fill, home, 'l meu fill.

Just. Vosté té un fill?

Ed. No, pero vaig a tenirlo.

Just. Hola! hola! hola!

Ed. Tinch una emoció... la emoció
que tenen tots los pares. Vosté
no ha sigut may pare?

Just. No.

Ed. Llavors no pot compendre l°
emoció que senten los pares de

famulià.

Just. Ah! es a dir que ja hem cambiat?

Ed. Cambiat? Respecte a que?

Just. Respecte al divorci.

Ed. Qui pensa ab divorci en aquet moment?

Just. Aixo es un joch de moys. Que'm divorcio, que ja no'm divorcio: portarse aixi ab mi, quant per vosté hi estat a punt de perdre l'meu individuo.

Ed. Y per que?

Just. Pe'l seu interés.

Ed. Aixó si que m'agrada!

Just. Y al veurer l'altre que vosté desgraciadament no li feya cap

cas...

Ed. Desgraciadament?.. Un diable!

Just. M'ha desafiat

Ed. Y vosté qu'ha fet?

Just. Li he proporcional un empleo de recaudador de contribucions a Girona; potsé ab lo cobro del nou impost 'l treuran del mon, y tindré un enemich menos a la llista.

Ed. Bueno, pues, jà no es necessari res d'aixo. Ah! una cosa molt important. Quin nom li sembla que posarém al noy?

Just. Diguemli ese.

Ed. Res de broma. A vosté li toca

lo buscar el nom que deben posar-
li:

Jul. No hi ha' mes que agafa' l ca-
lendari...

Ed. Jo voldria posarli un nom bonich,
melodiós.

Jul. Posili Teodoro.

Ed. Es molt lleig.

Jul. Pero melodiós; miri Te...o'...do...
ro..

Marcant las ons.

Ed. No, expresiu que donguí a' com-
pendre las sevas inclinacions.

Jul. Ah! Allavors, Simeon.

Ed. Per Deu! En fin aixó ho deixa-
rem per despres. Será una ton-

teria, una extravagancia, pero no
ho estranyi. Un pare té tantas
cosas en que pensa. La educa-
ció, la carrera... Ah! quina ca-
rrera li sembla que li donem?

Just. La primera de totas a' mamá

Ed. Es vritat, no me'n recordaba....
Conque esqueixará dessegui da
l'escrit... eh?

Just. Pero...

Ed. Re, aqui en un moment...

Entra al despatg.

=

Escena 7ª

=

Eduardo - Amparo

=

Ed. Així qu'estiga...

Am. Veyent a' Eduardo molt alegre.

Que tens qu'estás tant de bon humor?

Ed. Ja no vas a' Caldetas.

am. Com que no?

Ed. Ja no n'hi ha' necesitat: no vuy qu'estigas may mes separada de mi.

am. Això es una tonteria. He determinat anarmen y me'n aniré.

Ed. Y jo he determinat que no t'en vagis

Am. Que no?...

Fent contorsions.

Ay... ay!...

Ed. Que tens?

Am. El mareig... Els trastos camas en l'aire... Tu seràs la desgracia meva...

Ed. Deu meu!... No he dit re, aniras a' Caldetas

Am. Reposantse

Ah!

Ed. Ja 't passa?

Am. Si; ja m'ha passat.

Ed. Gracias a' Deu.

-ap-

Despres de tot es molt natural

que vulgui esta prop de sa mare.

Ab.

Amirat a' Caldetas pero jo amire'
ab tu'.

Am. Tu ab mi'?

Ed. Si'.

Am Ay... ay'..

Ed. Qu'es aixo'?

Tornant al mateix joch.

Am Tu vas a' fe' qu'ho perdi' tot.

Ed. A qu'ho perdis tot?.- No, no. Pero
no hi ha' ves mes natural qu'un
marit vagi ab la seva esposa?

Am. Mes natural es que no hi vagit
Tu' podras fer lo que vulgas, pero
si no satisfas 'ls meus desitjos...

Ed. Que'?

Am. No esperis res de mi.

Ed. alarmat.

Que no esperi re'!

Am. Re'.

Ed. Quant de ti' ho espero tot, dit-
xa... felicitat.... En fin, aniràs
a' Caldetas.... Aniràs sola... Pero
no pots arribà' a' figurarte quant
sento, no podè' asisti al....

Am. Al que?

Ed. A... això.

Am. Qu' es això?

Ed. Com tu t'ho portabas tant callat...
yo...

Am. No sè' a' que 't refereixas....

Ed. al... naixement.

am. Ah! has descobert?...

Ed. Sí:

am. ap.

Com haurá sigut!... No he vol-
gut enterarlo may de lo que
passa a'la meva familia.

Ed. Digas, no creus tú que será
molt hermós?

am. Molt hermós! Será tan lleig
com el seu pare.

Ed. . Mirantse al mirall.

'M sembla que 'l pare pot
molt ben passa.

am. Pot ben passá per lleig.

Ed. -ap-

La meva dona 'm fa molt poca justicia.

alt.

Quant es la maxa?

am. Dema.

Ed. Allavors vaig a comprá varias cosas pe'l nou hoste.

Anantsen.

Hasta luego.

ap.

Tot me semblará poch pe'l meu ratuliet.

alt.

Adios, filla meva.

L'abraza y se'n va.

Escena 8ª

=

Amparo - luego Just

=

Amp. admirada veyentlo mar.

xa'

Quina transformació'! Es estrany,
'l meu marit tan carinyós!
Que tindrà'?

Just. Sentint del despatx y
creyent trobà' a Eduardo.

Escolti...

ap.

Ah! no hi es.

alt.

Senyora, tinch el gust de donar-
li la mes cordial enhorabona.

am. Per que?

Jul. Per lo faust aconteximent que
ha vingut a portá la tranquili-
tat d'aquet matrimoni. Apesar
que jo no debiá felicitarlos per-
que'n perjudican en gran
manera.

am. No l'entench.

Jul. Això fa necessari que jo reti-
ri la demanda de divorci,
ay per un advocat com jo, es
un gran descredit teni que
abandona un negoci.

Am Si no s'esplica millo, no se'a que pot referirse.

Just. Al nou bailet.

Am. Quin bailet?

Just. A Simeonsito.

Am. Simeonsito!

Just. O Teodorito, qu'aquet punt no s'ha resolt encara.

Am. Pero de qui parla?

Just. Del seu fill

Am. Del meu fill?

Just. Es cla'.

Am. Dispensi que li digui que vosté no hi es tot.

Just. ap-

Que no hi soch tot! Aixo' es lo

no sabs!

alt.

Soch de °ls iniciats; com que haig
de sé °l padri.

Am. Admirada cada vegada
mes
El padri?

Jmt. Sí.

Am. Fassi el favor d°esplicarse, per
que no l°entench.

Jmt. El seu marit acaba de dir-
me que té un fill.

Am. Com?

Jmt. Ah! no ho sé com, per que
encara no ha nascut.

Am. Que dis?

Just. ap.

Si lo que tindrà 'l marit serà
un fill de extranguis.

alt.

Vosté no 'n sabrà re'?

am. Absolutament.

Just. ap.

Bé, no hi ha dupte... Ah, però
això es un magnifich dato
per tirà avant el divorci. No
retiro la demanda, encara podré
lluhi la meva defensa.

am. Acabarà d'esplicarse?

Just. Acabaré. Sapigaho doncha senyo-
ra; el seu marit acaba de con-
fesarme que té un fill

Am. Ave-Maria Purissima!

Just. Això es lo que jo he dit. Ave-
Maria Purissima.

Am. Pero es cert això?

Just. M'ho ha dit ell.

Am. L'infame.

Just. L'infame no, el seu marit.

Am. Què faria vosté a'n al meu
puesto?

Just. Primé de tot cridà a'im ad-
vocat: a'mi, per exemple. Jo
viuria, perque jo sempre
estich de part de la ignocen-
cia, y vosté es ignocenta.

Am. Y despres?

Just. Despres una separació eterna,

que jo arreglaria ab un banca y
obri d'ulls.

Tregantse las mans.

am. Vosté se'n alegra?

Just. Jo molt... dich no, ho deploro.

am Ell... serme infiel!... Jo que l'es-
timo tant!... Per que are mateix
's celos y la... y tot lo que sento,
m'fa compendre que l'estimo
molt.

Just. Donchs no debria estimarlo.

am. Es que acás 'n tinch jo la culpa.

Just. Vosté?

am. Si, pe'l meu caracter. Creguim,
li he dat molts disgustos.

Just. Are li dona per disculparlo!

Am. Disculparlo no, pero reconech que
no debia posarlo en lo cás de
que m'olvidés. Deu meu, que
desgraciada soch! Ay... ay...
jo no sé que tinch... jo no sé
que 'm dona!...

Just. Que 's lo que li dona?

Am. De repent y veyent que no
hi es Eduard

Ah! sí: que no es aquí 'l meu
marit

Torbant á desmayarse.

Pero de totas maneras jo 'm
sento... 'm sento...

Just. Corrent á buscá 'l som-
brero que ha deixat sobre

8º el sofa:

No, no, esperis...

Despres de treural.

Are pot sentarse.

Am. No si es que m'en sento molt ma-
la.

S'desmaya.

Ay!... ay!

Just. Cridant y anant molt
abafegat d'un canto
al altre sens saber que
ferse.

Maria, Maria, aygua, vinagre.

Senyora...

Prenentli el pols

No respira. Torni en si.

am. Impossible!

=

Escena 9ª

=

Dits - María

=

Mar. Que hi ha?

Veyent a' Amparo desmayada.

Ay! la senyora mala!

a don Just.

Que li ha fet a' la senyora?

Just. Jo!

Que voldrà que li hagi fet ave
aquesta?

Mar. Qui? n té la culpa?

Just. El seu marit

Mar. Ah! s'ha descobert?

Just. Si; s'ha descobert tot.

Mar. 'Ls vestits del noy?

Just. Tot menos el noy.

Ane Ay, ay!...

=

Escena 10ª

=

Dits Eduardo

=

Ed. Entra carregat de juguets que
deixa sobre una consola, sens
adonarse de lo que passa
a' Amparo.

Que content que estará 'l noy
aixís que vegi tot això

Baixant y veyent lo grupo
que forman D. Just Am-
paro y Maria.

Pero, que hi ha'? Que li passa
a' la meva esposa?

Just Que s'ha posat furiosa.

Ed. Per que'? Vosté li haura dat
motiu.

Just. Jo, no.

Am- Tornant en si

am. Eduardo!

Ed. Que, filla meva?

am. Tents tu alguna queixa de mi?

Ed. No, cap, y si las tingués, dóna-
las per olvidadas. Que t'ho ha pas-
sat?

am. Aquet senyor té la culpa de tot.

Ed. Dirigintse á don Just

molt furiós

• Vosté?... Deu de Deu!

Just. Retrocedint

Pero, senyora, jo, per qué?

am. Si, vosté m'ha fet molt mal.

Ed. Tornant a don Just

Miserable! Ho veu, ho veu,
fins mal diu que l'hi ha

fet.

Am. Bé, no 'ns enfadem.

agafant a Eduardo per

una mà.

Ho sé tot; aquet senyó m'ha

enterat de tot.

Ed. De que t'ha enterat?

Jul. Ja ho sent de tot.

Ed. Y qu'es tot?

Am. Ja veus que ab tu no m'enfado.

Al contrarii; he determiniat

viure en pau y alegria. Portam

el noy.

Ed. dense entendrela.

El noy?

a 'don Jul.

Vosté ha trastornat a la meva dona.

Just. Jo!

-ap-

Ave jo tindré la culpa de tot.

Ed. °Me diràs qu'es lo que vol di
m° esposa ab tot això?

Just. Re; vol di que li porti el noy.

am. Això es.

Ed. Que porti el noy! Dona, si ets
tu la que...

am. Jo? Vols que jo també vagi
per ell?

Ed. Bé, parlem clà. Quin noy es a-
quet?

am. El teu fill

Just. Es clà.

Ed. Quin fill?

Just. Quin fill!

ap.

Potse'n te' mes d'un.

Ed. Vostes s'han proposat tornarme

boig.

ma. No entench ni una paraula.

am. No has dit a'n'aquet senyó

que tú tenias un fill?

Ed. No; he dit que anaba a'te-

nirlo

am. Y per que' l'hi has dit?

Ed. Mira, ja es inutil el dissimu-

lo. Tinch probas

Quinas probas?

am.

Ed. Agafant la gorra y el

y el barnis de la capsa

y ensenyauthi

Això, que 's per mi l'iris de
pau y de ventura.

Mar. Ay! el barnis pe 'l noy de la se-
va cosina.

Ed. Que dius? No era per ti, no era
per nosaltres?

am. No, era un regalo per la Conchi-
ta.

Ed. Va á estriparho,

Ah... Pero no... Tu creyas que jo
tenia un fill, y sin embargo...

am. Com que penso no tornarme á
barallá may mes ab tú...

Ed Ni jo tampoch. Avuy que t'he

vist baix altre punt de vista,
he compreś lo que val una bona
esposa y... no tornarem á renyi
may mes.

Just. Adios, plet meu.

-ap-

Ed. a Amparo

No te'n anirás?

Am. No, enviaré tot aixó.

Ed. No vuy. M'ho quedaré perque
es lo que torna la pau á casa
nostre.

Just. Si, y per lo que pot ocorre....

al pública

Si algun dels senyors peresents
's troban en cás igual

busquin y no 'ls sabrá malt
a' don Just Sol y Parents:
pues aquet servidó seu
de bon grat se 'ls ofereix
ajudals a' portá 'l feix
del... d° El pes de la creu.

Fi de la comedia

BIBLIOTECA CENTRAL